

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [ro](#)

rumāņu

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Swipe to change

Mantošana

Rumānija

Šīs informatīvās lapas sagatavotas sadarbībā ar ES Notāru padomi (CNUE).

1 Kā tiek taisīts pēdējās gribas rīkojums (testaments, savstarpējs testaments vai mantojuma līgums)?

Kopīgi testamenti un mantojuma līgumi Rumānijas tiesību aktos ir aizliegti.

Ir divi testamentu veidi — publisks testaments un hologrāfisks testaments.

Hologrāfisko testamentu uzraksta, datē un paraksta testators, un pirms izpildes iesniedz civiltiesību notāram, kurš to pienācīgi apzīmogo un apstiprina.

Publisku testamentu apliecina civiltiesību notārs vai cita persona, kurai ir publiskas pilnvaras. Testators nodiktē testamenta saturu civiltiesību notāram, kurš to pieraksta un viņiem nolasa, pieminot attiecīgās formalitātes. Ja testators jau uztaisījis testamentu, civiltiesību notārs to nolasa, un testators pēc nolasīšanas paziņo, ka tajā pausta viņa pēdējā griba. Testamentu paraksta testators, savukārt slēdzienu par publiskumu — civiltiesību notārs. Apliecināšanā testatoram var palīdzēt viens vai divi liecinieki. **Privileģētiem testamentiem**, ko īpašos apstākļos divu liecinieku klātbūtnē taisa konkrētās militārajās darbībās iesaistītās personas, ir publiska akta pierādījuma spēks.

Ja ir paredzēts novēlēt naudas summas specializētām iestādēm, jāievēro attiecīgos tiesību aktos paredzēti īpaši oficiālie nosacījumi.

Testamentā **iekļauj** noteikumus par (ne)tiešā legatāra iecelšanu, sadali, atstumšanu no mantojuma, testamenta izpildītāju iecelšanu, pienākumiem, legātu atsaukšanu u. c.

Noteikumus par mirušā atstātā mantojuma/aktīvu nodošanu dēvē par legātiem. **Legāti** ir vai nu universāli, vai arī ar universālām/konkrētām īpašumtiesībām.

Ar **universālo legātu** piešķir tiesības uz visu mantojumu, savukārt no **universālu īpašumtiesību legāta** izriet tiesības uz mantojuma daļu.

Sk. Civilkodeksa 1034. pantu un turpmākus pantus.

2 Vai pēdējās gribas rīkojumam vajadzētu būt reģistrētam, un ja jā, tad kā?

Notāram, kurš apliecina testamentu, tas jāreģistrē **Valsts notāru novēlējumu pierādījumu reģistrā** (*Registrul național notarial de evidentă a liberalităților RNNE*), kurā reģistrē arī dāvinājumus.

Sk. Civilkodeksa 1046. pantu un Likuma Nr. 36/1995 par valsts notāriem un notāru darbībām 162. pantu (pārpublicētā versija).

3 Vai ir ierobežojumi brīvībai rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā (piemēram, neatņemamā daļa)?

Mantojuma neatraidāmā daļa ir tā mantojuma daļa, uz kuru — arī pret mirušā gribu — ir tiesības neatraidāmajiem mantiniekiem (pārdzīvojušais laulātais, lejpupēji radnieki un privileģēti augšupēji radnieki, t. i., mirušā vecāki). Katra neatraidāmā mantinieka neatraidāmā daļa ir puse no tās daļas, kas viņam pienāktos kā likumiskajam mantiniekam, ja testamentā nebūtu paredzēti novēlējumi vai atstumšana no mantojuma.

Sk. Civilkodeksa 1086. pantu un turpmākus pantus.

4 Kas manto un cik daudz gadījumā, ja pēdējās gribas rīkojuma nav?

Mantojumu saņem likumiskie mantinieki, t. i., pārdzīvojušais laulātais un mirušā radnieki šādā secībā:

lejpupēji radnieki — pirmās šķiras mantinieki;

augšupēji radnieki un privileģēti sānlīnijas radnieki — otrās šķiras mantinieki;

parasti augšupēji radnieki — trešās šķiras mantinieki;

parasti sānlīnijas radnieki — ceturtais šķiras mantinieki.

Lejpupējiem un augšupējiem radniekiem ir tiesības uz mantojumu neatkarīgi no to un mirušā attiecību pakāpes, savukārt sānlīnijas radniekiem ir tiesības mantot tikai līdz ceturtajai šķirai.

Pārstāvības tiesības mantošanā ir tikai mirušā bērnu, brāļu un māsu lejpupējiem radniekiem. Pārstāvības gadījumā mantojumu sadala atbilstīgi vecāku līnijai. Ja tai ir vairāki atzari, mantojumu daļa arī līnijā, vienlīdzīgi sadalot attiecīgo daļu.

Pārdzīvojušais laulātais mantošanā piedalās kopā ar visu šķiru likumiskajiem mantiniekiem un manto šādu daļu:

ceturtdaļu mantojuma, ja pārējo daļu nodod lejpupējiem radniekiem;

trešdaļu mantojuma, ja pārējo daļu nodod privileģētiem augšupējiem un privileģētiem sānlīnijas radniekiem;

pusi mantojuma, ja pārējo daļu nodod vai nu privileģētiem augšupējiem radniekiem, vai arī privileģētiem sānlīnijas radniekiem;

trīs ceturtdaļas mantojuma, ja pārējo daļu nodod vai nu parastiem augšupējiem, vai arī parastiem sānlīnijas radniekiem.

Pārdzīvojušajam laulātajam ir tiesības dzīvot laulāto mājoklī un mantot mājsaimniecības mēbeles un kopējas mājsaimniecības ierīces.

Lejpupēji radnieki — mirušā bērni un viņu tiešie pēcnācēji — izslēdz visus pārējos mantinieku veidus, un viņiem ir tiesības uz mantojumu atbilstīgi radniecības tuvuma pakāpei. Ja pārdzīvojušajam laulātajam ir mantošanas tiesības, lejpupējie radnieki kopā saņem trīs ceturtdaļas mantojuma.

Privileģēti augšupēji radnieki ir mirušā tēvs un māte, un mantojums, kas viņiem pienākas, jāsadala līdzvērtīgi.

Privileģēti sānlīnijas radnieki ir mirušā brālis un māsa un viņu lejpupējie radnieki līdz ceturtajai šķirai.

Ja pārdzīvojušais laulātais manto kopā ar privileģētiem augšupējiem un privileģētiem sānlīnijas radniekiem, otrās šķiras mantiniekiem pienākas divas trešdaļas mantojuma, savukārt ja ir privileģēti augšupēji vai privileģēti sānlīnijas radnieki — taču ne abu veidu mantinieki —, otrās šķiras mantiniekiem pienākas puse mantojuma.

Mantojumu, kas pienākas privileģētiem augšupējiem un privileģētiem sānlīnijas radniekiem, starp viņiem sadala atkarībā no privileģēto augšupējo radnieku skaita. Ja ir tikai viens vecāks, viņš saņem ceturtdaļu mantojuma, savukārt privileģētajiem sānlīnijas radniekiem ir tiesības uz trim ceturtdaļām. Ja ir abi vecāki, viņi kopā saņem mantojuma pusi, bet privileģētajiem sānlīnijas radniekiem ir tiesības uz atlikušo pusi.

Privileģēto sānlīnijas radnieku mantojumu vienlīdzīgi sadala viņu starpā vai, ja viņi piedalās mantošanā ar pārstāvības tiesībām, starp vecāku līnijām. Ja ir dažāda sānlīnijas radniecība, mantojumu vienlīdzīgi sadala starp mātes un tēva līniju, ievērojot iepriekš aprakstītos noteikumus. To sānlīnijas radnieku daļas, kuri ir miruši radnieki abās līnijās, summē.

Ja mantinieku nav, **mantojums ir nepieprasīts**, un to saņem tā pašvaldība vai pilsēta, kurā mantojums atrodas sadales brīdī.

Sk. Civilkodeksa 970.–983. pantu un 1135.–1140. pantu.

5 Kāda veida iestāde ir kompetenta:

5.1 mantošanas lietās?

Kompetentās struktūras, kas izskata bezstrīdus mantošanas procesus, ir civiltiesību notāri, savukārt par strīdus mantošanas procesu īstenošanu atbild pirmās instances tiesas (*Judecătorie*).

Mantinieks vai jebkura cita ieinteresētā persona drīkst nepastarpināti ierosināt lietu tiesā, taču pirms tam jāiesniedz notariāli apliecināta apliecība par mantošanas reģistra ieraksta apstiprināšanu.

Sk. 101. pantu un turpmākus pantus. Likumā Nr. 36/1995 un Civilprocesa kodeksa 193. pantu.

5.2 saņemt paziņojumu par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu?

Sk. b) apakšpunktu.

Mantinieks skaidri pieņem mantojumu, kad nepārprotami pieņem mantinieka statusu/tiesības. Ja mantojumu pieņem ar dokumentu/darbību, ko var sagatavot /veikt tikai mantinieka statusā, tiek pausta piekrišana klusējot (Civilkodeksa 1108. pants).

Paziņojumu par mantojuma atraidīšanu sagatavo pie civiltiesību notāra vai arī Rumānijas diplomātiskajā misijā vai konsulārajā pārstāvniecībā (Civilkodeksa 1120. panta 2. punkts).

Visus notariālos instrumentus, kas attiecas uz mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu, reģistrē Valsts notāru mantošanas iespēju pierādījumu reģistrā (*Registrul național notarial de evidență a opțiunilor succesoriale RNNEOS*).

5.3 saņemt paziņojumu par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu?

Sk. b) apakšpunktu.

5.4 saņemt paziņojumu par neatņemamās daļas pieņemšanu un atraidīšanu?

Sk. b) apakšpunktu.

Pēc mantošanas procesa sākšanas novēlējumus, ar ko ierobežo mantojuma neatraidāmās daļas, pēc neatraidāmo mantinieku, tiesību pārņēmēju un neatraidāmo mantinieku nenodrošinātu kreditoru pieprasījuma var samazināt. Ja ir vairāki neatraidāmie mantinieki, samazināšanu var veikt tikai atbilstīgi prasītāja neatraidāmās daļas apmēram un samazināšanas labuma guvējs ir tikai prasītājs. Samazināšanas rezultātā legāti zaudēs spēku vai dāvinājumi tiks anulēti.

Sk. Civilkodeksa 1092.–1097. pantu.

6 Īss procedūras apraksts, kura paredzēta mantošanas kārtošanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tostarp mantojuma sadalei un mantas dalīšanai (tostarp informācija par to, vai mantošanas procedūru sāk tiesa vai cita kompetenta iestāde pēc savas iniciatīvas).

Notariālo mantošanas procesu sāk pēc pieprasījuma. Pieprasījumu reģistrē civiltiesību notāru palātas mantošanas reģistrā un pēc tam — notāra mantošanas reģistrā. Pilnvarotais notārs apstiprina teritoriālo jurisdikciju un pieprasa to personu uzaicināšanu, kurām ir tiesības uz mantojumu, un, ja pastāv testaments, uzaicina legatāru, testamenta izpildītāju, tiesiski rīcībnespējīga mantinieka likumīgo pārstāvi, uzraudzības struktūru, valsts pārvaldes pārstāvi (nepieprasīta mantojuma gadījumā). Notārs konstatē mantinieku un legatāru mantotspēju, viņu tiesību apmēru un mirušās personas atstātā mantojuma sastāvu.

Mantinieku skaitu un mantotspēju un/vai legatāra īpašumtiesības konstatē ar civilstāvokļa aktiem, testamentu un liecinieku palīdzību. Aktīvus pierāda ar oficiāliem dokumentiem / jebkādiem citiem tiesību aktos atzītiem pierādīšanas līdzekļiem.

Sk. 101.–118. pantu Likumā Nr. 36/1995 (pārpublicētā versija).

Mantinieks / cita ieinteresētā persona drīkst nepastarpināti vērsties kompetentajā tiesā, taču pirms tam jāiesniedz notariāli apliecināta apliecība par mantojuma reģistrācijas ieraksta apstiprināšanu. Mantojumu var sadalīt, pusēm vienojoties, vai, ja vienošanās nav panākta, tiesai jānosaka aktīvi, mantinieka statuss, mantojuma daļa, debitoru parādi, parādi un saistības. Tiesa var pieņemt nolēmumu par pārmērīgu novēlējumu ierobežošanu un dāvinājumu pārskatu. Aktīvus sadala natūrā, izveidojot mantojuma sadaļas vai piešķirot aktīvu vienam no mantiniekiem ar nosacījumu, ka pārējiem mantiniekiem tiks izmaksātas atbilstošas summas. Tiesa var pieprasīt īpašuma pārdošanu, ko veic ar pušu piekrišanu vai tiesu izpildītājs publiskā izsolē. Tiesa pieņem nolēmumu un sadala summas, ko viens no mantiniekiem noguldījis pārējiem un kas iegūtas no pārdošanas.

Sk. 108. pantu Likumā Nr. 36/1995 un Civilprocesa kodeksa 193. panta 3. punktu.

Notārs ar visu mantinieku atļauju var veikt **mantošanas saistību likvidāciju**, kā arī debitoru parādu iekasēšanu, parādu un saistību nomaksu, kustamā īpašuma pārdošanu (i), kā arī konkrētu legātu izpildi.

Obligātajā sākotnējā posmā notārs izsniedz **mantojuma likvidācijas apliecību**, kurā uzskaitīts mantojums (debitoru parādi; saistības), mantinieki un to attiecīgās daļas, kā arī mantinieku piekrišana saistību likvidācijas līdzekļiem, likvidatora iecelšanai un izpildes termiņam.

Likvidators iekasē mantojuma debitoru parādus, nomaksā parādus un pārdod aktīvus. Likvidators ieceltajam notāram iesniedz ziņojumu, kurā uzskaitītas veiktās debitoru parādu iekasēšanas darbības un parādu nokārtošanas metodes. Pēc procedūras pabeigšanas notārs izsniedz **mantinieka apliecību** un likvidācijas neto rezultātu atzīmē mantojumā.

Sk. 119.–132. pantu Likumā Nr. 36/1995 un Civilkodeksa 1114. pantu.

Kad pēc likvidācijas ir izsniegta mantinieka apliecība, **mantojumu sadala** starp mantiniekiem. Mantojumu var sadalīt brīvprātīgi. Pārdzīvojušajam laulātajam un lejupējiem radniekiem ir jāsaņem dāvinājumu pārskats — viņiem ir tiesības uz dāvināto aktīvu iekļaušanu likumiskajā mantojumā, taču viņi nav atbrīvoti no pārskata sagatavošanas.

Saistību nokārtošana. Atkāpes no tiesību aktos noteiktās mantojumā atstāto saistību sadales kārtības

Universālajiem mantiniekiem un mantiniekiem ar universālām īpašumtiesībām jāpiedalās mantojuma parādu un saistību nomaksāšanā proporcionāli to attiecīgajai mantojuma daļai.

Mantinieku personīgie kreditori un jebkura ieinteresētā persona drīkst pieprasīt mantojuma sadali vai izmantot tiesības piedalīties brīvprātīgajā sadalē vai iejaukties sadalē. Kreditoru pieprasījumi ir reģistrēti Valsts notāru fizisku personu kreditoru pierādījumu un mantojuma sadales izpildes iebildumu reģistrā (*RNNEC – Registrul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuarea partajului succesoral*).

Universālajam mantiniekam / mantiniekam ar universālām īpašumtiesībām, kurš pārmaksājis kopējā parāda daļu, ir regresa tiesības attiecībā uz pārējiem mantiniekiem, tomēr tās attiecas vienīgi uz katram mantiniekam piedēvējamo kopējā parāda daļu arī tad, ja tā subrogēta atbilstīgi kreditoru tiesībām.

Augšupējo radnieku aktīvu sadale

Augšupējie radnieki ar dāvinājumu vai testamentu var sadalīt savus aktīvus lejupējiem radniekiem. Ja sadalē nav iekļauti visi mantojuma aktīvi, neiekļautos aktīvus sadala atbilstīgi tiesību aktiem.

Sk. Civilkodeksa 669.–686. pantu un 1143.–1163. pantu.

7 Kā un kad persona kļūst par mantinieku vai legātāru?

Personas var mantot, ja tās *eksis*tē mantošanas procesa sākšanas brīdī un/vai ir spējīgas saņemt novēlējumus; ir tiesīgas mantot; nav necienīgas; nav atraidītas no mantojuma.

Persona, ko aicina saņemt mantojumu, to var pieņemt/atraidīt. Legatārs, kas ir likumiskais mantinieks, var īstenot jebkuru no šīm iespējām. Ja neatraidāmā daļa nav pārkāpta un testamenta saturs liecina, ka mirušais vēlējas samazināt likumiskā mantinieka daļu, šis mantinieks var rīkoties vienīgi kā legatārs.

Sk. Civilkodeksa 957.–963., 987., 989., 993., 1074.–1076., 1100. un 1102. pantu.

8 Vai mantinieki ir atbildīgi par mirušā parādiem, un ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Jā, sk. 6. punktu.

9 Kādi dokumenti un/vai informācija parasti vajadzīga nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Pieprasījumam par reģistrāciju zemes reģistrā pievieno oriģinālo dokumentu / notariāli apliecinātu tā kopiju un, ja tiek pieņemts tiesas lēmums, apliecinātu kopiju, uz kuras norādīts, ka tā ir galīga. Reģistrācijas posmi ir reģistrācijas apliecinājums, ko, ja dokuments atbilst vairākām oficiālām prasībām, izsniedz zemes reģistrators; puses un nekustamā īpašuma noteikšana; notariāli apliecināta tulkojuma (autentiska notariāla instrumenta gadījumā to izsniedz Rumānijas notārs) sagatavošana; zemes reģistra izrakstu iegūšana; nodevas samaksāšana u. c. Nekustamā īpašuma pirmo reģistrēšanu integrētajā kadastra un zemes reģistra informācijas sistēmā var veikt, arī pamatojoties uz mantinieka apliecību un kadastra dokumentāciju.

9.1 Vai pārvaldnieka iecelšana ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma? Ja tā ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma, kādi pasākumi ir jāveic?

Brīvprātīga iecelšana

Testators var iecelt vienu vai vairākas personas, kam piešķir testamenta izpildes tiesības. Testamenta izpildītājs pārvalda mantojumu ne ilgāk kā divus gadus pēc mantošanas procesa sākšanas. Šo periodu var pagarināt ar tiesas lēmumu.

Obligāta iecelšana

Ja parādnieks nomirst pirms tiesu izpildītāja iecelšanas, obligāto piedziņu nevar sākt, savukārt ja viņš nomirst pēc piedziņas sākšanas, to nevar turpināt, kamēr nav pieņemts mantojums vai iecelts mantojuma pārzinis / īpašais mantojuma pārzinis. Ja kreditors vai tiesu izpildītājs uzzina par parādnieka nāvi, viņam jāpieprasa, lai mirušā pēdējās dzīvesvietas kompetentā civiltiesību notāru palāta to reģistrētu speciālā obligātās piedziņas sākšanas reģistrā un izsniegtu apliecību. Apliecībā būtu jānorāda, vai mantojums ir nokārtots un, ja tā, būtu jāuzskaita mantinieki, kā arī jānorāda, vai līdz mantojuma pieņemšanai tika iecelts tā pārzinis.

Ja pastāv aktīvu pārdošanas, zaudēšanas, aizstāšanas/iznīcināšanas risks, notārs aktīvus aizzīmogo vai nodod uzraugam.

Kamēr mantojums nav pieņemts vai ja mantinieks nav zināms, iespējamā mantinieka tiesību aizsardzības nolūkā notārs drīkst iecelt īpašo mantojuma pārzini.

Sk. Civilprocesa kodeksa 686. pantu, Civilkodeksa 1117. panta 3. punktu, 1136. un 1077.–1085. pantu.

9.2 Kas ir tiesīgs izpildīt mirušā pēdējās gribas rīkojumu un/vai pārvaldīt mantojumu?

Testamenta izpildītājs, likvidators, likumiskais mantinieks / mantinieks saskaņā ar testamentu, ieceltais uzraugs/pārzinis (sk. a) apakšpunktu).

Likvidatoru, kurš savus pienākumus pilda notāra uzraudzībā, var iecelt mirušais, mantinieki vai tiesa.

Sk. 124. pantu Likumā Nr. 36/1995, Civilkodeksa 1117. panta 3. punktu un 1136. pantu.

9.3 Kādas ir pārvaldnieka pilnvaras?

Sk. a) apakšpunktu.

Testamenta izpildītājs uzliek zīmogus, izveido mantojuma sarakstu, pieprasa tiesai apstiprināt aktīvu pārdošanu, nomaksā mantojuma parādus un iekasē mantojuma debitoru parādus.

Sk. Civilkodeksa 1077.–1085. pantu un 101.–132. pantu Likumā Nr. 36/1995.

10 Kādus dokumentus, kas apliecina labuma guvēju statusu un tiesības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem parasti izsniedz tiesvedības laikā mantošanas lietās vai tās beigās? Vai tiem ir konkrēts pierādījuma spēks?

Notārs sagatavo pamatotus **secinājumus** un pēc mantojuma nokārtošanas pieņem galīgo slēdzieni, uz kura pamata izsniedz mantinieka/legatāra apliecību.

Mantinieka apliecībā norāda, kā ir noteikts tiesību apmērs, un tā apliecina mantinieka mantotspēju un īpašumtiesības. Notārs var izsniegt **mantinieka statusa apliecību**, kurā norāda mantinieku skaitu, mantotspēju un tiesību apmēru, taču nenorāda mantojumu.

Ja mantinieku nav, mantojumu uzskata par nepieprasītu un tiek izsniegta **apliecība par nepieprasītu mantojumu**.

Notārs var atsākt procesu, lai iekļautu notāra slēdzienā izlaistos aktīvus, un pēc tam izsniedz **mantinieka apliecības papildinājumu**.

Personas, kuras uzskata, ka tām nodarīti zaudējumi, var iesniegt tiesā prasību par apliecības atcelšanu un to tiesību noteikšanu. **Atcelšanas gadījumā notārs izsniedz jaunu mantinieka apliecību, kurā ņemts vērā tiesas galīgais lēmums.**

Ar **mantojuma prasības pieteikumu** universālais mantinieks / mantinieks ar universālām īpašumtiesībām var jebkurā laikā saņemt šādas mantotspējas apstiprinājumu attiecībā uz personu, kuras rīcībā *bez* kādām īpašumtiesībām ir mantojuma aktīvi.

Strīdus mantošanas procesā tiesas pieņem secinājumus un tiesas lēmumus. Lēmumam par sadali ir konstitutīvs spēks, un tas ir izpildāms pēc galīgās versijas pieņemšanas.

Sk. Civilkodeksa 1130.–1134., 1635.–1639. pantu un 111.–118. pantu un turpmākus pantus. Likumā Nr. 36/1995.

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

This webpage is part of an EU quality network

Lapa atjaunināta: 11/12/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.